

บทคัดย่อ

T 158804

ชื่อภาคานิพนธ์ : พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ : ศึกษากรณี
ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในเขตพื้นที่เทศบาลเมือง จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : ร.ต.อ.สรวิรัฐ ชยนนท์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาลังคม)
ปีการศึกษา : 2547

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ ในเขตพื้นที่เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในเขตพื้นที่เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

กรอบในการศึกษานี้มีตัวแปรตาม คือพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย ส่วนตัวแปรอิสระคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ ประสบการณ์การถูกจับกุมเกี่ยวกับหมวกนิรภัย ความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัยและกฎหมายหมวกนิรภัย และทัศนคติเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้จากการสุ่มจำนวนหรือแบบโควต้า จากกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test, F-test

ผลการศึกษามีดังนี้

1.กลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.30 มีพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยในภาพรวมที่ถูกต้อง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.37 และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ถูกต้องมากที่สุด คือ การคาดสายรัดคางเมื่อสวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ ส่วนพฤติกรรมที่ถูกต้องน้อยที่สุด คือ การสวมหมวกนิรภัยเมื่อเป็นผู้โดยสารรถจักรยานยนต์

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย ได้แก่ เพศ อายุ การมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ ประสบการณ์การถูกจับกุมเกี่ยวกับหมวกนิรภัย และทัศนคติเกี่ยวกับหมวกนิรภัย ส่วนปัจจัยอื่นๆได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ และปัจจัยด้านความรู้ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การบังคับใช้กฎหมายควรเน้นให้ผู้ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องได้รับใบอนุญาตขับขี่เท่านั้นที่จะสามารถขับขี่รถในถนนสาธารณะได้ นอกจากนี้การออกใบอนุญาตขับขี่ควรมีการทดสอบความรู้ และทักษะในการขับขี่อย่างแท้จริง

2. ควรส่งเสริมทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยให้แก่ประชาชนทั่วไปเนื่องจากจากผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกจะมีพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยที่ดีกว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงลบ

3. ควรเปลี่ยนรูปแบบการให้ความรู้เป็นการสร้างความตระหนัก และสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการสวมหมวกนิรภัย

4. การบังคับใช้กฎหมายควรเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิด ควรเปรียบเทียบปรับชั้นศาลไม่ควรมีโทษเปรียบเทียบปรับในชั้นพนักงานสอบสวนได้ เพื่อป้องกันการช่วยเหลือกันเมื่อกระทำความผิด และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบ

5. การจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจควรกระทำอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดหลบเลี่ยงได้ นอกจากนี้การจับกุมควรเป็นไปอย่างยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

The study were aimed at finding out the helmet-wearing behavior of the motorcyclists in the municipality in Muang District, Chiangrai Province, and at identifying the factors affecting their helmet-wearing behavior.

The framework of the study included the dependent variable, helmet-wearing behavior, and the independent variables: gender, age, education having a license for riding a motorcycle, experience in having an accident, experience in being nested because of not hearing a helmet, knowledge about helmets and the law concerning the helmet, and the attitude toward wearing a helmet.

The sample of 150 motorcyclists in Muang District, Chiangrai Province were selected by quota sampling. Percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test were employed to analyze the data.

The findings were summarized below.

1. 57.30% of the motorcyclists in the study wore helmets in a correct manner ($X = 3.37$). When the individual items were considered separately, the largest number of the sample used the helmet strap when wearing a helmet. The smallest number move a helmet when they were passengers.

2. The factors influencing the helmet-wearing behavior were gender, age, having a license for riding a motorcycle, experience in being arrested because of not wearing a helmet, and attitude toward the helmet. In contrast, education, experience in having an accident and knowledge about helmets and the law concerning the helmet did not affect the motorcyclists' helmet-wearing behavior.

The researcher made the following recommendations.

1. The motorcyclist must have a driver's license if he wants to ride on public roads. A test of the knowledge of the traffic law and driving skill should be administered to motorcyclists before they are given a driving license.

2. The people should be made to have a good attitude toward wearing a helmet while riding a motorcycle because it was found that a person with a positive attitude toward wearing a helmet will wear a helmet more than those with a negative attitude.

3. Instead of teaching people knowledge, it is better to make them realize the importance of wearing a helmet.

4. More severe punishment should be given to the violators of traffic rules. The fine should be charged by the court, not by the interrogator in order to prevent taking a bribe and in order for the violator not to do it again.

5. The police should seriously enforce the law by arresting the violators. However, they should do so with justice.